

дозовані порції води та в подальшому їжі.

Підводячи підсумок, слід зазначити, що на сьогоднішній день поліцейські щодня перебувають в умовах якихось обмежень, необхідності володіння певними знаннями та навичками. Кожен випадок є індивідуальним, але певні алгоритми дій, а також обмін досвідом надає можливість більш оперативно діяти та досягати позитивних результатів. Як правило, кожна ситуація, що є прецедентом, має бути освітлена в системі службової підготовки поліцейських. Адже попереджений – значить озброєний.

1. Дробніч П. Перші прояви дитячого аутизму. Павло Дробніч. КНП «Чутівська ЦЛ». Департамент охорони здоров'я Полтавської обласної державної адміністрації. Офіційний сайт. URL : <http://uoz.gov.ua/2021/04/02/> .

2. Гришанова К. В Днепре пропал ребенок-аутист. Наше місто. Головні новини Дніпра. Дата 08.05.2018. Офіційний сайт. URL : <https://nashemisto.dp.ua/2018/05/08/v-dnepre-propal-rebenok-autist/>.

Трень Тетяна Олександрівна
курсант факультету підготовки фахівців
для органів досудового розслідування

науковий керівник:

Миرونюк Роман Вікторович
професор кафедри адміністративного права,
процесу та адміністративної діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
доктор юридичних наук професор

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РОБОТИ ПРАЦІВНИКІВ ПІДРОЗДІЛІВ ЮВЕНАЛЬНОЇ ПРЕВЕНЦІЇ З НЕПОВНОЛІТНІМИ

Професія поліцейського вимагає неабияких знань, умінь, навичок, адже його службова діяльність спрямована на захист прав та свобод громадян, протидію злочинності, охорону громадського порядку. Проблема насильства над дітьми чи поширення кримінальних правопорушень, що вчиняються неповнолітніми, на сьогоднішній день постає гостро як ніколи. Це визначає зв'язок із загальним зростанням кількості випадків насильства в суспільстві, насильницьких злочинів, суїцидів та нещасних випадків з летальним результатом. Українське суспільство починає усвідомлювати, наскільки поширеним явищем є насильство у різних його формах та проявах, та як воно травмує дітей, які стають чи то його жертвами, чи то його виконавцями [3, с.2].

Одним із органів, що поєднує в собі найважливіші функції щодо протидії

дитячій злочинності, безперечно, є орган внутрішніх справ та його структурні підрозділи ювенальної превенції. Сьогодні цей підрозділ тільки-но проходить своє законодавче та практичне становлення, однак його поява та існування вже є суттєвим кроком назустріч реалізації державної політики у сфері захисту прав та свобод дитини та відповідає європейському шляху України.

Безперечно, встановлення контакту й розв'язання конфліктних ситуацій відбувається ефективніше, якщо правоохоронці обізнані з механізмами виявлення індивідуальних особливостей людини, реалізують прийоми й методи педагогічного впливу на коригування її дій та поведінки [1, с.58]. Формування спеціалізованої ювенальної компетентності – актуальне питання під час підготовки майбутніх працівників поліції превентивної діяльності, результатом діяльності яких стане як посилення довіри до поліції, виховання правосвідомого покоління молоді, так і зниження рівня дитячої злочинності, зокрема рецидивної.

Для виконання поставлених перед підрозділами ювенальної превенції завдань вважаємо за доцільне вдосконалити систему професійної підготовки щодо посилення психологічної складової, оскільки особливості ювенальної превенції як діяльності вимагають від персоналу як розвинених особистісних якостей, так і використання ґрунтовних психологічних знань.

Важливо сказати, що неповнолітні часто соромляться або бояться розповісти про те, що з них знущаються, що врешті-решт часто зумовлює скоєння ними правопорушень. Основними причинами не звернення дітей-потерпілих до правоохоронних органів вважають страх помсти кривдника, сором перед оточенням, зневіра в можливостях захисту, небажання згадувати та говорити про травмуючі події, а іноді діти просто не знають іншого ставлення до себе, а тому вважають його нормою [3, с.3].

Вважаємо за необхідне зазначити, що працівник підрозділу ювенальної превенції має глибоко опанувати психологічні особливості спілкування з неповнолітніми. Часто діти, які потрапили в поле зору працівників ювенальної превенції, в основному важко йдуть на контакт. Аби встановити психологічний контакт із дитиною, працівник поліції має демонструвати доброту, що сприйматиметься дітьми позитивно, дозволить відчувати себе в безпеці та призведе, в свою чергу, до довіри та відкритості перед поліцейським. Для проведення бесіди необхідно обрати максимально зручне для дитини місце. Там дитина має розслабитися, відчути себе в безпеці. Саме така обстановка сприяє комунікації. Сьогодні надзвичайно ефективним є організація спілкування з дітьми в так званій «зеленій кімнаті», що дозволяє забезпечити встановлені стандарти опитування дитини. Зелена кімната – це система заходів для забезпечення прав і свобод дитини під час/у процесі слідчих та процесуальних дій через створення сучасних умов та впровадження європейських стандартів у спілкуванні офіцерів поліції з дитиною, що стала свідком або постраждала від злочину, або знаходиться у конфлікті із законом [2]. Вважаємо за необхідне наголосити на тому, що наразі методика «зеленої кімнати» є недостатньо

реалізованою. Суттєвим було б запровадження останньої всією Україною, а не лише в поодиноких підрозділах.

Схиляємося до думки, що роль працівника підрозділу ювенальної превенції є керівною, оскільки він є тим, хто встановлює психологічний контакт із дитиною до початку допиту. Даний спеціаліст діагностує психологічний стан дитини, м'яко спілкуючись за допомогою різних методів впливу. Такий фахівець повинен вміти формулювати коректні запитання, які не травмуватимуть психіку дитини. Його роль полягає також у тому, що він має вміти визначати вікову здатність дитини відповідати на ті чи інші можливі запитання. Інформація, надана дитиною під час такого спілкування, у подальшому може відіграти важливу роль у провадженні та суттєво вплинути на його перебіг. Також важливим у роботі представника ювенальної превенції є визначення спільної термінології з дитиною, особливо, при спілкуванні з дітьми дошкільного віку.

Принагідно зацентувати увагу на тому, що комунікація з підлітком має бути спрямована не лише на встановлення істини, а й на формування в неповнолітнього просоціальних поглядів й установок через усвідомлення своєї кримінальної поведінки як неприпустимої з моральної, соціальної та правової точок зору. Правильно організована психологічна взаємодія з неповнолітнім як з особою, яка потрапила у важку життєву ситуацію, сприяє створенню з ним спільної діяльності в межах проведення розслідування, підштовхуючи підлітка до щирого каяття, що в подальшому полегшує процес його ресоціалізації [4, с. 11]

Аналіз проблем професійної психологічної підготовки працівників підрозділів ювенальної превенції демонструє/доводить, що в процесі професійного становлення фахівців необхідно обов'язково враховувати психологічну складову діяльності поліцейських, сприяти розвиткові професійно важливих якостей, застосовувати спеціально розроблені програми психологічної підготовки та забезпечувати дотримання стандартів поліцейської діяльності.

1. Підготовка майбутніх поліцейських до професійного спілкування з правопорушниками у вищих закладах зі специфічними умовами навчання. Теорія та методика навчання та виховання. 2018. № 45. С. 46–58. doi: <http://doi.org/10.5281/zenodo.2620560>

2. Зелена кімната для дітей. Сайт «Громадський простір». URL : <https://www.prostir.ua/?news=zelena-kimnata-dlya-ditej>

3. Методичні рекомендації щодо опитування дітей, що стали свідками та/або жертвами насильства, а також вчинили насильство: Метод. посіб. Автори-упоряд.: Д. Пурас, О. Калашник, О. Кочемировська; Т. Цюман; за заг. ред. Т. Цюман. Київ: ФОП Клименко, 2015. 114 с.

4. Сафуанов Ф. С. Методологические принципы психологического взаимодействия работников следственных органов с несовершеннолетними при допросе. Юридическая психология. Научно-практическое информационное издание. 2011. № 2. С. 10–13.